

Baarsen en Baarssen, komt van Barends!

Andy Wernke uit Emmeloord pluist Urker stambomen uit

Andy Wernke uit Emmeloord gebruikt in zijn vrije tijd heel wat uurtjes voor stamboomonderzoek. De zesdeklasser van het VWO zocht antwoord op de vraag of de achternamen Baarsen, Baarssen en Barends ergens bij elkaar komen.

„Dat de families Baarsen en Baarssen verwant zijn mag geen verrassing heten. Bij de familie Barends ligt dat misschien wat minder voor de hand, maar ook zij stammen van dezelfde voorouder af als Baarsen en Baarssen”, weet Wernke. Voor deze drie families begint het verhaal op 12 mei 1805, als Jan Barends wordt gedoopt. „In de eerste jaren van zijn leven komen we hem in de burgerlijke stand tegen als Jan Klaasz. Pas bij zijn huwelijk vinden we zowel Jan als zijn vader Klaas terug onder de naam Barends. Eind 1826 treedt Jan in het huwelijk met de dan 18-jarige Hendrikje Schouten. Zij is een dochter van de ongehuwde Ente Schouten. Uit de huwelijksakte blijkt dat deze Ente niet kan schrijven vanwege blindheid.”

„Het huwelijk van Jan en Hendrikje wordt gezegend met elf kinderen: vijf dochters en zes zoons.

Opmerkelijk genoeg loopt het dan een aantal keren anders met de

achternaam. Zo hebben de eerste drie kinderen de achternaam Barends (Ente, Eede, Klaasje), daarna twee Baars (Klaas, Jacob), vervolgens vier wederom Barends (Klaasje, Pieter, Marretje, Klaas) en de laatste twee Baarsen (Meindert, Willem). Degenen die hun achternaam op Urk hebben doorgegeven zijn zoons Klaas Baars (1832-1918), Pieter Barends (1838-1927) en Willem Baarsen (1849-1935). Hierover straks meer.”

‘Baars(s)en komt dus niet van de vis baars’

„Maar hoe kan het dat de achternaam in deze verschillende vormen voorkomt? Het kan te maken hebben met een verbastering: wanneer je Barends snel uitspreekt, kan het als Baars klinken. Vervolgens werd dit weer Baarsen of Baarssen. De achternaam Baars(s)en komt in eerste instantie dus niet, zoals je misschien zou kunnen denken, van de vis baars, maar het is een verbastering van Barends. Dit is een zogeheten patroniem: een naam die aangeeft hoe de vader heet, zoals Hendriks, Jansen, etc. Er zal dus op een gegeven moment een zoon van een Barend zijn geweest, die in het dagelijks leven die naam ging gebruiken. Later is dat officieel vastgelegd in de burgerlijke stand.” „Klaas Baars (1832-1918), wiens achternaam Baars overigens na hem uitsterft, trouwt met Annetje de Vries, naast vier dochters en een jong overleden zoon krijgen zij zoon Jan Baarssen (1865-1932). Hij is de stamvader van de eerste

■ Wijlen Willem Baarsen, de laatste Baarsen zonder dubbele s. (archieffoto).

Baarssen-tak. Noemenswaardig is nog wel dat Jans dochter Annetje Baarssen trouwt met... Jan Baarsen! Deze Jan is een kleinzoon van hiernavolgende Pieter Barends en Aaltje Post.”

„Pieter Barends (1838-1927) en zijn vrouw Aaltje Post krijgen negen kinderen, van wie twee zoons hun achternaam verder doorgeven. De twee zoons hebben echter ook twee verschillende achternamen: Gerrit Baarssen en Fokke Barends. Alle leden van de familie Barends op Urk stammen van deze Fokke af. Gerrit Baarssen krijgt naast eerdergenoemde zoon Jan ook zoons Pieter, Jelle en Fokke. Zij krijgen grote gezinnen en dankzij

hen is deze tweede Baarssen-tak snel gegroeid.”

„Als laatste Willem Baarsen (1849-1935). Slechts één zoon van Willem en zijn vrouw bereikt de volwassen leeftijd: Klaas. Deze Klaas zou trouwen met de op Urk bekende aanzegster Jantje (Jante) Schraal en zou de stamvader worden van de familie Baarsen.”

„Jan Barends is dus de stamvader van de drie families Baarsen, Baarssen en Barends. Maar dat is nog niet alles! Via Jans grootouders zijn er connecties met nóg drie Urker families: ook de families Roos, Willemszoon en De Jong komen voort uit deze familie! En hoe dat zit, lezen jullie de volgende keer...”